

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Tot voorttrekken geroepen

Zeg de kinderen Israëls, dat ze voorttrekken.

Exodus 14 : 15b

Voorttrekken. Ja, zo luidde het bevel van de God Israëls tot het Israël Gods.

God voert Zijn volk uit het Egypte der dienstbaarheid tot het Kanaan der rust. Dat zal echter gaan in een weg, gans anders dan het volk verwacht heeft. Een weg, niet naar menselijke berekening. Een weg, niet naar het vlees, niet naar de zin van dat volk. Een weg, die vol vraagtekens is. Want hoort, hoe het volk murmureert, als het daar staat ingesloten: opzij de bergen, vóór de zee, achter de vijand: „Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte geen graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn zouden sterven. Waarom hebt gij ons dit gedaan, dat gij ons uit Egypte gevoerd hebt? Het ware ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven”. Doch:

Hoge wijsheid zijn Gods wegen.
Wijsheid, zonder eind noch paal.

Juist in deze weg, waarin het de mens onmogelijk schijnt, zal Gods naam op het aller luisterrijkst verheerlijkt worden in het verlossen van Zijn volk en in het ten onder brengen van de vijand.

De Heere heeft Zijn volk Egypte uitgeleid door een hoge hand en een sterke arm. Daar hebben zij Zijn almacht aanschouwd en hebben er voor gebeefd.

Egypte achter zich. Kanaan vóór zich.

Slechts enkele dagmarsen en zij zullen er zijn! Ziet daar gaat de wolk- en vuurkolom voor hen heen, die hen des daags en des nachts leiden en verlichten zal. Het volk ziet het, en is verblijd en verwonderd.

Daarom Israël vrees niet, want:

God zal Zelf Uw Leidsman wezen,
Leren, hoe gij wandelen moet.

Doch, het wandelen achter deze hemelse Leidsman is naar het vleselijk verstand een weg van raadselen, een weg vol vraagtekens. Het is een terugweg, een omweg.

En verwonderd zien straks de pelgrims elkander aan en richten vragend de blikken naar boven, of ze zeggen willen: Wij moeten toch naar Kanaan, en wat nu? Ze zien zich tenslotte aan alle zijden ingesloten. Geen uitweg, althans niet naar menselijke berekening!

En Mozes, Israëls leidsman?

Met vragende blikken richt zich het volk tot hem. Hij hoort de murmurering, hij ziet die vragende blikken. Wat zal hij antwoorden op het geschrei van het volk?

Hoort, daar spreekt hij tot het van alle zijden gevangen en bedreigde volk: „Staat vast en ziet het heil des Heeren, dat Hij heden aan ulieden doen zal, want de Egyptenaren, die gij gezien hebt, zult gij niet wederzien in der

eeuwigheid. De Heere zal voor ulieden strijden en gij zult stil zijn!”

Maar hoe kan Mozes zo spreken?

Heeft hij misschien een geheime bondgenoot?

Doch neen, want hij, die een vriend Gods genoemd wordt, heeft in de regel niet veel vrienden op aarde. Of zal hij zich misschien met de dappersten van zijn volk op de vijand werpen?

Doch neen!

Mozes heeft geen wapenen, alleen maar een staf. Of weet Mozes misschien een geheime uitweg?

Doch neen, want de bergen bieden geen weg, en de zee heeft geen pad. Doch Mozes kent een grote Mogendheid, waarvan hij getuigt in de 90ste Psalm: „Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht had, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God”. En ook eer die machtige pyramiden gebouwd waren, was Hij dat reeds!

Laat daarom het volk de ogen afwenden van de Egyptische potentat en ze opheffen tot de Potentaat aller potentaten. En daarom spreekt de Heere: „Wat roept gij tot Mij? Zeg de kinderen Israëls, dat zij voorttrekken”.

Zie hier het Goddelijk bevel, gericht tot een volk, dat het Pniëlsvolk genoemd wordt. Een volk uitgeleid uit Egypte door een sterke arm.

Maar hier, het van alle zijden bedreigde en benauwde volk. Voorttrekken!

Maar hoe kan dat geschieden?

Dat gaat door de weg van de zee. De zee, beeld van de levensvolheid, die in God is, maar voor Israël betekent het de dood, althans zo laat het zich aanzien.

Dat gaat bij het licht, dat God ontsteekt, bij het licht van Die hemelse Leidsman, de vuur- en wolkkolom. Dat gaat, met de staf, die God hen verleent, de staf des geloofs. Zo toch lezen we in Hebr. 11, waar deze geschiedenis wordt toegespitst, namelijk door het geloof zijn ze de Rode Zee doorgestaan.

En waartoe zal nu dit bevel worden volvoerd? Dat zal zijn tot een ontkomen van Farao; tot een omkomen van de vijanden.

Want in datzelfde Hebr. 11 staat: „Hetwelk de Egyptenaren ook beproevende, zijn verdronken”.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

73.

Zouden de pelgrims, die zo hartelijk met gejuich en gezang vanuit de hemel zijn begroet, er niet enigermate door gekomen zijn tot zelfverheffing? De mens krijgt zo gauw als hij zo hogelijk gewaardeerd wordt, een hoge dunk van zichzelf. Gesteld in de staat der

VAN DE ADMINISTRATIE

Ongeveer 40 kwitanties werden retour ontvangen met de mededeling: bij de 1ste en 2de aanbieding geen gehoor. Mag ik die abonnees, die dus de 3de jaargang nog niet betaalden, verzoeken dit nu spoedig te doen? Wij vertrouwen dat het nu in orde komt. Zij, die reeds voor de 4de jaargang gireerden, zeggen wij hartelijk dank. Extra mochten wij ontvangen f 77,50, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn. En voorts een vriendelijk verzoek aan al onze abonnees, om meer bekendheid aan ons blad te geven. Wie werft een abonnee? Wij zien steeds belangstellend uit. Ons gironummer is 704350, t.n.v. adm. „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn. v.d.L.

Maar ook, dat gaat naar het land dat God hen wijst en tot het zingen van het lied van Mozes.

Gelijk Israëls reis, zo is ook onze reis!

Voor Gods volk is het een uitleiding uit het Egypte der dienstbaarheid. Is het een worden van de helse Farao. Is het een heen leiden naar het hemelse Kanaan.

Doch ook dezeweg is vaak een weg vol vraagtekens, wanneer we op onszelf en op de weg, die voor ons ligt, zien. Dat zal dan ook zeggen, dat de weg, die de Heere met Zijn volk houdt, een kruisweg is. Want Gods weg loopt dwars door onze weg, door onze voornemens en beschouwingen heen, en hier wordt het kruis gevormd.

Het is een weg door de zee van beproeving en een pad door tegenheden. Doch: „Gij leidde Uw volk als een kudde aan de hand van Mozes en Aaron”, om dan aan het einde te zingen het lied van Mozes en het Lam. We zijn het nieuwe jaar weer binnengetreten. Onvermoeit vooruit! Er is geen stilstand! De rusteloze tijdstroom voert ons voort. Onze reis is een zeer snelle reis. Mozes zegt: „Wij vliegen daarheen”. En dan het einde komt zeker. Het einde komt spoedig!

Het einde komt onverwacht!

De grote vraag is dan maar: behoren we tot dat Israël Gods? Dat weet van de dienst en het gevangenhuis der zonde en wereld, maar ook uitgeleid te zijn uit deze Egyptische dienstbaarheid, en van de Rode Zee van Jezus dierbaar bloed en de weg, die de Heere met Zijn volk houdt? Dan treden we voorwaarts op het pad, dat leidt naar het hemels Kanaan met het reislied op de lippen en in het hart:

Gewis hoe hoog de nood mag gaan,
God zal Zijns vijands kop verslaan;
Die haar'gen schedel vellen.

Gode tot lof en Zijn Israël tot eeuwige verlossing. S

rechtheid met al de begeerlijkheid van het paradijs, om in de weg der gehoorzaamheid de eeuwige heerlijkheid te verkrijgen, zijn wij toch ook gevallen in de zonde van zelfverheffing.

Volkomen waar! Maar van te kunnen zond-

gen zoals in de staat der rechtheid en van te willen zondigen uit kracht van des mensen verdorvenheid, is aan gene zijde van de rivier geen sprake meer. Want wat het verderf der zonde betreft, zijn de pelgrims bij het gaan door de Jordaan des doods, dat ten volle afgestorven. En wat de mogelijkheid aangaat heeft Christus die door het verbond der werken ten volle te verheerlijken, geheel weggenomen. Hier is het hart volkomen bereid de Heere eeuwig te verheerlijken en dat zonder zonde. Toen zag ik in mijn droom, dat de lichtende gestalten hun bevalen aan te kloppen aan de poort, hetgeen zij nu deden. Daarop zagen zij boven de poort Henoch, Mozes, Elia en anderen, tot wie gezegd werd: „Deze reizigers zijn gekomen uit de stad Verderf, gedreven door de liefde, die zij voor de Koning van deze plaats koesteren”.

Nu reikten de pelgrims ieder voor zichzelf de brief over, die zij bij het begin van hun tocht hadden ontvangen. Deze werden toen aan de Koning gebracht en nadat Hij de rollen had gelezen, zeide Hij: „Waar zijn die mannen?” Men antwoordde Hem: „Zij staan buiten voor de poort”. Terstond gaf de Koning bevel de poort te openen, „opdat”, zo sprak Hij, „het rechtvaardige volk dat de getrouwigheden bewaart, daardoor inga”.

Nu zag ik in mijn droom, dat de twee mannen door de poort naar binnen gingen, en zie, op datzelfde ogenblik werden zij van gedaante veranderd en werden zij bekleed met een gewaad, schitterend als goud. Ook kwam men hun tegemoet met harpen en kronen, en gaf hun die in de hand; de harpen om daarmee des Heeren lofte verkondigen en de kronen als teken der ere. En toen hoorde ik in mijn droom alle klokken der stad luiden als van vreugde en de woorden werden gehoord: Gaat in, in de vreugde uws Heeren. Ik hoorde ook de pelgrims zelf met luide stem zingen: „Hem, Die op de troon zit, en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in eeuwigheid. Amen”.

Op hetzelfde ogenblik dat de poorten werden geopend om de mannen in te laten, wierp ik een blik naar binnen, en ziet, de stad blonk gelijk de zon, de straten waren van goud en daarop wandelden velen met kronen op hun hoofden en palmtakken in hun handen en gouden harpen om daarop lof te zingen. Ook waren er die vleugelen hadden en zij zongen bij beurten zonder ophouden, zeggende: „Heilig, heilig, heilig is de Heere der heerscharen!”

Toen werden de poorten gesloten en na dit gezicht wenste ik zeer ook daar binnen te mogen zijn!

Terwijl ik nog een poos had staan staren op al deze dingen, wendde ik het hoofd om en zag Onkunde bij de oever der rivier komen en hij was weldra aan de overzijde, dat kostte hem niet half zoveel moeite als de twee anderen. Want er bevond zich vlakbij een veerman, genaamd IJdele Hoop, en deze zette hem met zijn boot over. Daarop begon hij ook de berg te bestijgen evenals de anderen hadden gedaan, om naar de poort te gaan, maar hij ging heel alleen en niemand kwam hem tegemoet om hem te helpen. Toen hij bij de poort was gekomen, las hij het opschrift, dat daar boven stond, en begon toen aante kloppen, denkende dat men hem wel spoedig zou opendoen. Maar de mannen die over de poort zagen, vroegen hem: „Waar komt gij vandaan en wat verlangt gij?”

Hij antwoordde: „Ik heb in de tegenwoordigheid des Konings gegeten en gedronken en Hij heeft in onze straten geleerd!” Nu vraagden zij hem naar zijn rol, opdat zij die de Koning mochten tonen. Hij begon er naar te zoeken in zijn boezem, maar tevergeefs. Toen vraagden zij hem: „Hebt gij er geen?” Doch hij antwoordde geen enkel woord. Dat deelden zij de Koning mede en deze wilde hem niet in zijn tegenwoordigheid dulden. Hij gaf bevel aan de twee dienaars, die de Pelgrim en Hoop in de stad hadden geleid, naar buiten te gaan en Onkunde te binden aan handen en voeten en hem weg te voeren. Toen namen zij hem op en

droegen hem door de lucht naar de deur, die ik aan de zijde van de heuvel zagen wierpen hem daarin. En toen werd het mij duidelijk, dat er een weg naar de hel is, even goed van de poort des hemels als van de stad Verderf. Toen ontwaakte ik en ziet, het was een droom! Een droom kan een diepe en verstrekkende betekenis hebben. Uit de Schrift is het ons bekend dat Pilatus in het rechthuis gewaarschuwd is door de droom van zijn huisvrouw. „En als hij op de rechterstoel zat zo heeft zijn huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: „Heb toch niet te doen met die Rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in de droom om Zijntentwil”.

Hier gaat het om de plaats die de Rechtvaardige Jezus toekomt in ons hart en leven. De hoofdman over honderd verheerlijkte God, en zeide: „Waarlijk, deze mens was rechtvaardig”. In de droom waaruit Bunyan tot ons heeft gesproken, gaat het om de verheerlijking van de Rechtvaardige. „Want Die, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids Gods in Hem”.

De Rechtvaardige heeft door toerekening de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijke geslacht gedragen. Enzo is Hij, Die geen zonde gekend heeft, zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids Gods in Hem door de Goddelijke toerekening van Zijn gerechtigheid in ons hart. En dat hebben wij nodig in het wezen des geloofs tot onze levendmaking en in de oefeningen des geloofs tot onze rechtvaardigmaking. En dat wekt onze harten op in Hem onze heiligmaking en heerlijkmaking te zoeken.

Het zijn zaken, die niet alleen de Pelgrim, maar ook Getrouw en Hoop geleerd hebben op de leerschool van de Heilige Geest.

Er is in dit boek niet gesproken van een godsdienstige droom om daar grond van te maken voor de eeuwigheid.

Gesproken is tot ons vanuit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus, als werk van de Heilige Geest, opdat wij dat biddende zouden zoeken, want in Hem is het eeuwige leven.

R. Kok

52. Naar de Catechisatie

DE VOORZIENIGHEID GODS (slot van de les over de SCHEPPING)

Na de bespreking van wat bij de leer der schepping behoort nog de les over de voorzienigheid Gods. Want God heeft Zijn schepping niet losgelaten, zodat zij nu als een klok, die opgewonden is, vanzelf afloopt. Dit is de leer van het Deïsme. Dwaze leer, alsof de schepselen door zichzelf zouden kunnen bestaan. Ook hier komt de val van de mens duidelijk openbaar: als God te willen zijn. De voorzienigheid Gods is een werk Gods, waardoor Hij het geschapene doet voortbestaan door Zijn almachtige en alomtegenwoordige kracht. Zij is de uitvoering van Gods besluiten.

Het woord „voorzienigheid” zelf komt in de Bijbel niet voor, wel het werkwoord „voorzien”, en wel in tweeërlei betekenis, namelijk in de zin van: van te voren zien en weten. B.v. in Hand. 17 : 30: „God dan de tijden der onwetendheid overgezien hebbende”. En in de betekenis van: ergens in voorzien, zorgen voor. B.v. bij de offerande van Izaak, toen Abraham tot Izaak sprak: „God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon”. En: „Op de berg des Heeren zal het voorzien worden”.

Bij het eerste „van te voren zien en weten” dienen we zeer goed te onderscheiden. Dit zien of weten valt dan niet buiten Gods besluiten. Het is dus niet zo: God besloot, omdat Hij wist, want dit is zuiver remonstrants: God wist wie er in Hem zouden geloven (geloven als een vrije wilsdaad van de mens) en daarom besloot God dié uit te verkiezen. Hier wordt dus de verkiezing geheel afhankelijk

gesteld van de mens, terwijl de Schrift ons duidelijk leert, dat het geloof vrucht is van Gods vrijmachtige verkiezing.

Daarom moeten we het zo stellen: God wist, omdat Hij besloot! Weten en besluit zijn dus één en tegelijk.

De voorzienigheid Gods gaat over *alle* dingen, ook dus over de allerkleinste. „En ook de haren Uws hoofds zijn alle geteld”, Matth. 10 : 30. Denk ook aan de geschiedenis van Naaman. De wegvoering van dat Joodse meisje, dat juist terecht kwam in het huis van Naaman, leidde tot de genezing van deze Naaman.

Denk ook aan de pijl, die een Syrische soldaat afschoot en die juist terecht kwam tussen de gesp en het pantsier van koning Achab, wat de dood ten gevolge had, 1 Kon. 22 : 34. We kunnen de voorzienigheid Gods onderscheiden in *algemene* zin, gaande over alle schepselen, en in een *bijzondere* zin: gaande over Gods volk. Ps. 36 : 7 en o.m.: Ps. 37 : 18 en 19; Ps. 33 : 18.

Zondag 10 van onze Heidelbergse Catechismus geeft een schone definitie van de voorzienigheid Gods. Op de vraag: wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods? antwoordt zij: „De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen”.

Hier vindt u dus de belijdenis van een levend geloof der kerk.

De vraag is niet: wat weet u van de voorzienigheid Gods? maar wat verstaat u door de voorzienigheid Gods? Verstaan is: weten met het *hart*, bevindelijk weten naar de Schrift en gegrond op de Schrift! Dit is geen berederende verstandswetenschap, maar *geloofswetenschap*, vol troost en bemoediging in het strijdperk van Gods Sion.

De voorzienigheid Gods valt in *drie* machtige Godsdaden uiteen, namelijk in:

- a. onderhouding,
- b. medewerking,
- c. regering.

Er is vanzelf één voorzienigheid Gods, maar daarin kulmineren zich deze drieërlei werkingen of daden.

Hierover nader een volgende maal D.V. Urk

v.L.

De waarheid van schepping en val

10.

Woord en waarheid.

De laatste maal hebben we gezien hoe het bijbelse woord „waarheid” door sommigen gebruikt wordt in de zaak, die ons bezighoudt. Om niet te zeggen: misbruikt. Het zou onjuist zijn — volgens „Klare wijn” — om vanuit de betekenis van dit woord aan te nemen, dat in de Heilige Schrift enkel betrouwbare uitspraken gevonden worden. De gevolgen van deze opvatting voor het verstaan van de geschiedenis van schepping en val hebben we uit ditzelfde geschrift aangetoond.

Nu gaat het natuurlijk niet aan om hierachter een punt te zetten! Het is van groot belang wat de betekenis is van het woord „waarheid” in de Heilige Schrift. Zeer zeker voor het geloof, dat die Schrift betrouwbaar is óók in de historische mededelingen van Genesis 1-3. In het geloof, dat in de Schrift die God aan het woord is, Die de Waarheid is, is toch door de kerk des Heeren de Bijbel telkens weer benaderd? God kan niet liegen, Hij *is* de Waarheid.

Zou het nu waar zijn, dat „waarheid” in de bijbelse zin niet in zich heeft: met de werkelijkheid overeenkomend en — als het geschiedenis betreft — echt gebeurd, dan gevoelt u wel hoe alles op losse schroeven komt te staan. Daarom kunnen én mogen we niet nalaten vanuit Gods Woord dit woord „waarheid” te laten spreken.

Nu is het duidelijk, dat het woord „waarheid” heel vaak vertaald kan worden door „trouw”. Eén van de meestsprekende voorbeelden daarvan kunnen we vinden in Psalm 31, waar de dichter de Heere noemt: Gij God der waarheid. De kanttekenaren van de Statenvertaling schrijven daarbij: „of trouw; dat is Gij waarachtige of getrouwe God, Die Uw beloften aan mij gedaan, behouden hebt”.

Deze betekenis hangt samen met het werkwoord, waarvan het woord „waarheid” is afgeleid. Dat werkwoord betekent volgens mijn Hebreeuws woordenboek: vast zijn, betrouwbaar zijn, zeker zijn. Daarom is God de God der waarheid. Hij staat in voor Zijn belofte. Hij vervult Zijn Woord.

Opmerkelijk is het, dat het woord waarheid in Israël zo vaak gebruikt werd in verband met de rechtspraak. Zo b.v. in Spreuken 14 : 25: „Een waarachtig getuige redt de zielen, maar die leugens blaast is een bedrieger”. Feitelijk staat er: „een getuige der waarheid”. Het gebruik van het woord „waarheid” bij de rechtspraak wijst erop, dat we wel degelijk bij dat woord aan de feiten te denken hebben. Een getuige der waarheid is een getuige, die spreekt overeenkomstig hetgeen in werkelijkheid gebeurd is. Zó heeft hij het gezien of gehoord. Een leugenachtig getuige spreekt niet overeenkomstig de werkelijkheid. Hij bedriegt. Reeds uit dit voorbeeld blijkt, dat het woord waarheid in de Heilige Schrift ten nauwste verbonden is met de werkelijkheid. Trouwens, hoe kan iets vast zijn zonder dat het teruggaat op een werkelijkheid?

Spreken wij van betrouwbaar ijs in de winter, als er een dun vliesje over de sloot ligt? Ik dacht, dat we niet eerder daarvan gewagen, dan dat we er rustig over kunnen gaan zonder gevaar voor ons leven. En God is de God der waarheid wegens de werkelijkheid van Zijn beloften, die niet bedriegen voor een arm zondaarsvolk.

Het theologisch woordenboek van Hittel op het Nieuwe Testament moet met voorzichtigheid gebruikt worden. Het viel mij echter op hoe daar bij de bespreking van het woord „waarheid” uit het Oude Testament, de band tussen waarheid en werkelijkheid duidelijk uitkomt: „De taal van het O.T. gebruikt het woord „waarheid”, dat ongeveer 126 maal voorkomt, volstrekt als aanduiding van een werkelijkheid, die als vast d.i. als in staat om te dragen, als geldig, als bindend is te beschouwen....”

Nog meer spreekt dit voor ons doel, als we zo vaak in het Oude Testament zien de betrekking tussen de waarheid en het gesproken woord. In Deuteronomium 17 : 4 lezen we van het gerucht, dat iemand in het midden van Israël zich buigt voor andere goden. De Heere eist dan van degene, die dat gerucht hoort, dat hij het onderzoeken zal. Is het waarheid, dan is de zaak zeker en moet die man of vrouw gedood worden. Hier staat voor „waarheid” hetzelfde woord, dat we zo vaak kunnen vinden.

Waar het om gaat: het woord, dat gehoord is, blijkt „waarheid” te zijn; het bleek geen vals gerucht, het feit van deze zonde is werkelijk gebeurd.

Een voorbeeld, dat nog meer aanspreekt, vinden we in de geschiedenis van Salomo en de koningin van Scheba (o.m. ook aangehaald in bovengenoemd theologisch woordenboek). De koningin van Scheba zegt tot Salomo: „Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb van uw zaken en van uw wijsheid”. Hier hebben we weer hetzelfde. Zij heeft in haar land over Salomo gehoord. De verre reis naar Jeruzalem heeft zij gemaakt om te zien wat zij gehoord heeft. Ze is verslagen over alles wat zij bij Salomo ziet en roept het uit: „Het woord is waarheid geweest”. In het Hebreeuws komt die uitroep nog meer tot z’n recht: „waarheid is het woord....” Wat zij gehoord heeft, is werkelijkheid. Al vóór dat zij het zag, was die werkelijkheid er.

Nu gaat het ons niet om het woord van een mens, dat waarheid blijkt te zijn. Het woord

„waarheid” wordt ook in het Oude Testament gebruikt in verband met Gods Woord. Psalm 119 : 160 spreekt hier duidelijke taal: „Het begin Uws Woords is waarheid....” Dat wil niet zeggen, dat alleen het begin waarheid is, maar juist het geheel. Leest u de kanttekeningen maar na van de Statenvertaling. Spurgeon geeft hier enkele aardige opmerkingen: „Sommigen lezen hier: „Uw Woord is waar van het hoofd....”, dat is: waar als geheel, waar van boven naar beneden. De ervaring had David deze les geleerd en de ervaring leert ons hetzelfde. De Schriften zijn even waar in Genesis als in Openbaring en de vijf boeken van Mozes zijn evenzeer door de Heilige Geest ingegeven als de vier Evangelien”.

Zo blijven we rustig spreken van de waarheid van Gods Woord óók in de zin van „overeenkomend met de werkelijkheid”. Zijn weechter klaar met het konstaten daarvan?

D. Slagboom

Attentie

Is er een waarheid achter de waarheid?

Wat is waarheid?

Deze vraag van Pilatus, de scepticist, is de vraag ook van onze tijd.

Voor Pilatus bestond er geen zekerheid omtrent de waarheid. Alles was aan de twijfel onderworpen. De filosofie van die dagen leefde uit het beginsel: Wij weten het niet en zullen het niet weten.

In onze tijd komt de waarheidsvraag ook naar voren in de kringen van hen, die zeggen, de waarheid in Gods Woord te hebben gevonden. Die tenopzichte van dat Woord belijden:

’t Is Gods getuigenis,
Dat eeuwig zeker is.

In hoeverre strekt deze zekerheid zich echter uit?

De één zegt: al onze waarheidskennis is maar betrekkelijk, omdat wij nu zien nog „als door een spiegel in een duistere rede” (1 Kor. 13 : 12).

De ander zegt: wat wij aan waarheidskennis bezitten, dat is slechts een zwakke weergave van bepaalde Goddelijke gedachten. De woorden zijn maar menselijke woorden, omkleeding van menselijke gedachten, maar het gaat er alleen maar om dat wij in die woorden, in die menselijke gedachten de Goddelijke gedachten, de Goddelijke ideeën ontdekken.

Dus moeten wij zoeken naar de waarheid achter de waarheid. Een oud gezegde, maar nu met een modern kleed omhangen.

De geschiedenis van Genesis 1-3 is dan wel waar, maar het is een symbolische waarheid. In de vorm van een bepaalde symboliek wordt ons de waarheid van de zondeval voorgesteld.

Reeds lange tijd heeft de moderne theologie de opstanding van Christus als zulk een symbolische waarheid gepredikt. De opstanding zou dan verstaan moeten worden als een opstanding in de gedachten van de discipelen, maar niet als een opstanding met hetzelfde lichaam, waarmee Hij ten grave was gedaald. Diezelfde lijn wordt dan doorgetrokken tenopzichte van Jezus’ geboorte. ’t Historische feit zou hier geen waarde hebben. ’t Zou alleen gaan om de geboorte van Christus in het hart.

Dat wij hier in konflikt komen met het Schriftgezag zal een ieder duidelijk zijn, vooral als het gaat om de historische feiten, die wel degelijk verband houden met onze zaligheid.

Om één voorbeeld te noemen: zegt onze belijdenis dan niet in art. 19: „Dewijl onze zaligheid en verrijzenis mede hangen aan de waarheid Zijns lichaams”?

Raken wij de waarheidszekerheid kwijt, dan raken wij ook onze zaligheidszekerheid kwijt. Dan raken wij ook de grond van ons geloofs-

vertrouwen kwijt. Waarin immers staat de laatste grond van het geloofsvertrouwen van heel de kerk? Alleen in wat God gezegd heeft, alleen in wat God beloofd heeft!

U kent het laatste woord van die stervende christin?

„Heere — zo sprak zij — als ik verloren moet gaan dan is het erger voor U dan voor mij. Ga ik verloren dan ben ik mijn arme ziel kwijt, maar dan zijt Gij Uw eer, dan zijt Gij Uw Woord kwijt!”

De Heere had het haar beloofd:

’k Zal nooit herroepen ’t geen Ik eenmaal heb gesproken,
’t Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

Welk een kracht gaat er dan uit van dat Woord, objectief beschreven in Gods getuigenis en subjectief verklaard door Gods Geest in het hart. In dit verband spreekt onze belijdenis dan ook over het getuigenis des Heiligen Geestes in het hart.

Wij lezen in art. 5: „Al deze boeken alleen ontvangen wij voor heilig en kanoniek, om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmede te bevestigen. En wij geloven zonder enige twijfel al wat daarin begrepen is, en dat niet zozeer omdat ze de kerk aanneemt, en voor zodanig houdt, maar inzonderheid omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat ze van God zijn”. Eerst dus de objectieve zekerheid en daarna de subjectieve bevestiging in het hart.

Dit wordt dan geen waarheid achter de waarheid, maar de waarheidsverklaring, de waarheidsbeleving in het hart.

Deze waarheidsverklaring, deze waarheidsbeleving is voor de wijzen en verstandigen verborgen, maar wordt de kinderen geopenbaard! Dit woord openbaren heeft in zijn grondbetekenissen de zin van: het deksel oplichten. Daar kunnen rijke schatten in een kist verborgen liggen. Zit het deksel op de kist dan zien we die schatten niet. Dan kunnen wij er over spreken met een verstandelijk kennen, maar dat kennen blijft een kennen in de beschouwing. Wij spreken dan wel over een beschouwende kennis.

Gaat het deksel van de kist dan zien wij die schatten. Dan spreken wij niet meer over de dingen maar uit de dingen. Uit het zien, uit het persoonlijk beleven van de dingen.

Dit is dan ook het geheim van de kennis, die God Zijn kinderen leert. Pilatus vroeg: wat is waarheid? Maar Jezus sprak: „Hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik de waarheid getuigenis zou geven. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem”. En op een andere plaats lezen wij: „En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van de Vader geleerd heeft, die komt tot Mij”. O zeker, dan blijft deze waarheidskennis ook na ontvangen genade als een zien door een spiegel in een duistere rede. Dan is deze waarheidskennis geen volledige kennis, maar ’t is wel een ware kennis, omdat deze kennis in het Woord van God vervat is, en door Gods Geest is verklaard in ’t hart. Zó ver gaat Johannes zelfs dat hij zegt: „Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen”. Hoe noodzakelijk is daarom dat onderwijs des Geestes, die zalving des Geestes, om de waarheid als waarheid te kunnen verstaan, te kunnen beleven, te kunnen aanvaarden als de laatste grond van ons geloof, maar ook om de geesten te kunnen beproeven of ze uit God zijn. De tijden zijn ernstig.

Jongeren en ouderen, ja alles, heel de kerk des Heeren dreigt overspoeld te worden met geleerde, hoog opgevoerde theorieën, waardoor de waarheidsgronden worden ondermijnd, en waarbij één ding wordt voorbijgezien, namelijk om al onze menselijke gedachten gevangen te leggen tot de gehoorzaamheid van Christus. Geen betere plaats daarom, voor jongen oud, dan een plaats aan de voeten van die grote Leermeester Christus Jezus, Die eenmaal tot een bedrijvige Martha sprak: „Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen, maar één ding is nodig”.

En dan vraagt Hellenbroek in zijn vraagboekje: Is de Schrift klaar of duister? 't Antwoord is: *Klaar* in die dingen, die tot zaligheid nodig zijn!

Laten wij dan betrachten wat de Heere zegt: „De verborgen dingen zijn voor de Heere uw God, maar de geopenbaarde dingen zijn voor u en uw kinderen”.

M. Baan

KERKNIEUWS

CULEMBORG

De kerk van Culemborg werd vermoedelijk in 1868 geïnstitueerd. Uit de weinige gegevens, die er uit die tijd over zijn, is dit op te maken. De kerk ging in 1892 met de z.g. vereniging mee, maar maakte zich in 1894 weer los van de Gereformeerde Kerken. Zij heeft in de loop van deze 100 jaren vaak een kwijnend bestaan gehad, maar ze is toch in stand gebleven. De laatste jaren is er uitwendig een zichtbare opleving. Middelijkerwijze is het voortbestaan van deze kerk te danken aan de velerlei arbeid van Ds. D. J. van Brummen, indertijd te Driebergen, die te Driebergen veel gepreekt en gekatechiseerd heeft, en wiens arbeid door de Heere werd gezegend.

Op 30 december 1968 werd het 100-jarig bestaan herdacht in een dienst, waarin wij voor gingen en het woord bedienden uit Psalm 48:10.

Na de dienst gaf de scriba, broeder Z. C. van Dijk een historisch overzicht, voor zover dat uit de onvolledige gegevens mogelijk was. De Heere moge deze kerk ook in de toekomst gedenken en zegenen met de werking van de Heilige Geest.

B

BOEKENNIEUWS

Zendingskalender 1969, Uitgave van de deputaten voor de buitenlandse zending der Chr. Geref. Kerken in Nederland.

Dit is een maandkalender, die uitgegeven wordt ten bate van de zendingsarbeid onder de Toradja's op Celebes en de Venda's in Zuid-Afrika. Voor elke maand is er een foto, die ons verplaatst naar één van de zendingsterreinen. Op de achterzijde van de kalenderbladen vinden we een toelichting bij de foto's.

Deze kalender heeft geen aanbeveling. Hij is al jaren lang een bekende verschijning. De uitgave is keurig. De prijs is geen bezwaar. De baten komen ten goede van de zendingskas.

Het valt op, dat niet alle verjaardagen van de leden van ons Koninklijk Huis vermeld worden.

Ds. H. Veldkamp: *Het gezicht van Obadja*. Uitgave van T. Wever te Franeker.

Ds. Veldkamp was een bekwame schrijver, wiens werken terecht een gunstig onthaal hebben gevonden. Hij had de gave om zo te schrijven, dat veel, wat anders niet of weinig of verkeerd begrepen werd, beter verstaan kon worden. Dat geldt in het bijzonder zijn verklaringen van profetische boeken.

We hebben hier voor ons de tweede, ongewijzigde druk van een verklaring van het boek Obadja. Ds. Veldkamp begint als volgt:

„De profetie van Obadja behoort niet tot de meest bekende Schriftgedeelten.

Er zal wel niet zo uitbundig veel uit gepreekt worden. En of bij de Bijbellesing in huiselijke kring het boek van deze profeet met veel „stichting” wordt gelezen, waag ik te betwijfelen.

Vandaar dat wij willen pogen ook dit deel van Gods Woord wat dicht bij ons leven en onzettijd te brengen”. We menen, dat de schrijver in zijn poging geslaagd is. Hij laat duidelijk zien, dat deze profetie ook in onze tijd nog zijn betekenis heeft. Hij trekt de lijn door naar het einde der wereld, wanneer alle anti-christelijke machten zullen worden te niet gedaan en het Koninkrijk des HEEREN zal zijn. Het is een klein boek, dat hetzelfde thema heeft als het boek der Openbaring van Johannes. Het boekje telt 69 blz. en kost ingenaad f 3,90.

Ds. H. Veldkamp: *Moeders in de Bijbel*. Uitgave van T. Wever te Franeker.

In zijn Ten geleide merkt de schrijver o.a. het volgende op:

„De Bijbel is een Goddelijk boek en tegelijk het meest „menselijke” boek, dat er bestaat. Er is wel geen levenskring aan te wijzen, waar de Bijbel niet over meesprekt, of laat me het liever zo zeggen: waar de Bijbel niet het beslissende woord over uitsprekt. En waar alle levenskringen opbloeien uit het gezin, en indat gezin „moeder” weer de koesterende haard is, die alles en allen verwarmt, spreekt het wel vanzelf, dat de Bijbel zo heel dikwijls van „moeder” spreekt. Niet zó, dat Gods Woord daar in het abstrakte over redeneert, een loflied zingt op het moederschap, of een cursus geeft voor aanstaande moeders. Maar dit wondere Boek laat ons de moederfiguren zien, en het is meer dan opmerkelijk hoe menigmaal ons in het heilig Boek het moederportret wordt getekend. We zien

haar overal in haar strijd en overwinning, in haar hopen en vrenen”.

We behoeven hieraan niet veel toe te voegen. Ds. Veldkamp schrijft in dit boekje, dat al een derde druk beleef, over vele moeders, zowel godvrezende als goddeloze. Hij brengt naar voren de betekenis, die zij hebben gehad in gunstige of ongunstige zin. Hij wijst op deze moeders ten voorbeeld of ter waarschuwing. We kunnen zeggen, dat de schrijver in het algemeen in zijn bedoeling is geslaagd. Het is een mooi boekje, dat we van harte ter lezing kunnen aanbevelen.

Het boekje telt 159 blz., is keurig uitgegeven, en kost in linnen band met stofomslag f 6,90.

Tran Thuyen: *Ik koos Jezus Christus*. Uitgave van T. Wever te Franeker.

Dit is een opmerkelijk boekje, dat van het begin tot het einde de volle belangstelling vraagt. De schrijver verhaalt in dit boekje het één en ander uit zijn leven. Het is geen levensbeschrijving en ook geen bekeringsgeschiedenis, zoals er vele onder ons bekend zijn. Het is het getuigenis van een Vietnamees. Zo staat vermeld op de voorzijde van de omslag en dat is zeer juist getypeerd.

Het Woord vooraf is van René Pache, directeur Emma's Instituut, Zwitserland. Deze wijst er op, dat dit getuigenis uit tweeërlei oogpunt belangrijk is.

„In de eerste plaats is het iets zeldzaams als ons in bijzonderheden de bekering van een oosterling wordt verhaald. De heer Tran Thuyen is een Vietnamees, en op persoonlijke, levendige manier beschrijft hij ons de weg, die hij ging van het konfucianisme en het boeddhisme van zijn land, via het atheïsme en het filosofisch gods-begrip, tot het eenvoudig en heerlijk Evangelie van Jezus Christus, goddelijk geopenbaard in de Bijbel.

In de tweede plaats is het zeer belangrijk, dat een gezaghebbende stem ons aldus de ontoereikendheid en oppervlakkigheid toont van menselijke leringen, die noch de maatschappij, noch het hart van enig mens vermogen te veranderen, en nog minder hem het eeuwig heil kunnen aanbrengen. Nu in onze dagen de godsdiensten van India en het Verre Oosten zo zeer in zwang zijn in onze zogenaamd christelijke landen, spreken wij de hoop uit, dat velen, die aarzelen en toch dorsten naar de waarheid, deze bladzijden zullen lezen en met de schrijver zullen gaan zeggen: Ik koos Jezus Christus!”

Tot zover de heer René Pache. We zouden nog verschillende treffende gedeelten uit het werk je kunnen overnemen, maar dat zou te veel plaatsruimte vragen. Het is beter, dat men zelf leest en zich een oordeel vormt over de inhoud.

De schrijver is thans werkzaam bij de North-Africa Mission, met als standplaats Marseille, vanwaaruit hij radio-uitzendingen en schriftelijke bijbelkursussen verzorgt voor de moslim-wereld van Noord-Afrika.

Het boekje is geschreven in het Frans en in het Nederlands vertaald door W. Samsom. Thans is de 2e, uitgebreide druk verschenen. Het werkje telt 60 blz. en kost in papierback-uitvoering f 3,90.

B

NEDERLANDSE VERENIGING TOT BEVORDERING VAN DE ZONDAGSRUST EN DE ZONDAGSHEILIGING, gevestigd te Ede

Het bestuur van bovengenoemde Vereniging vestigt beleefd de aandacht op de voorgenomen

JAARVERGADERING

welke zal plaatsvinden op D.V. ZATERDAG, 18 JANUARI a.s. in het Groothandelsgebouw (tegenover het Centraal Station) te ROTTERDAM

De vergaderzaal is gelegen op de achtste verdieping (foyer). Aanvang om 14.30 UUR

Het slotwoord zal worden gesproken door de Weleerw. Heer Ds. M. C. TANIS, Christ. Geref. predikant te Barendrecht

Aan belangstellenden wordt medegedeeld dat het JAARVERSLAG in brochurevorm (48 pag.) kosteloos verkrijgbaar is op het correspondentie-adres: CONST. HUYGENSSTR. 6 te BARNEVELD of bij de ledenadministratie ACACIALAAN 5 te HAMERSVELD.

Op het laatstgenoemde adres kan men zich ook aanmelden als lid. De kontributie bedraagt minimaal f 1,50 per jaar.

Stichting Reformatorische Publikatie

gevestigd te Driebergen

STREEKBIJEENKOMST

Alblasserdam-Lopikerwaard

D.V. VRIJDAG 17 JANUARI 1969 TE 7 UUR N.M. in het verenigingsgebouw naast de Ned. Herv. Kerkte NIEUW-POORT.

Sprekers: Ds. C. SMITS, Chr. Geref. predikant te Slie-drecht, openingswoord;
Dhr. D. J. BUDDING, 1e penningmeester der Stichting te Driebergen;

Kollekte voor het reformatorisch dagblad;

P. BEIJEN, raadslid te Tienhoven;

Korte Pauze;

Dhr. K. Ch. EDERVEEN, Utrecht, bestuurslid, slotwoord.
Alle belangstellenden, ook vrouwen, worden gaarne verwacht.

Streekbijeenkomst IJsselmuiden e.o.

Uitgaande van de

Stichting Reformatorische Publikatie

te DRIEBERGEN zal D.V. op ZATERDAGMIDDAG 18 JANUARI 1969 een streekbijeenkomst worden gehouden in de Ned. Herv. Kerk te IJSSELMUIDEN. AANVANG 14.00 UUR.

Sprekers: Ds. B. HAVERKAMP, Ned. Herv. predikant te Nijkerkerveen, openingswoord.

Dhr. L. H. OOSTEN, Driebergen, 1e sekretaris der Stichting;

kollekte VOOR HET REFORMATORISCH DAGBLAD;

Pauze;

Ds. W. KAMP, predikant der Oud Geref. Gem. te Utrecht;

Ds. P. HONKOOP, predikant der Geref. Gem. te Kampen, slotwoord.

Alle belangstellenden, ook vrouwen, worden gaarne verwacht.

Streekbijeenkomst Gorinchem e.o.

Uitgaande van de

Stichting Reformatorische Publikatie

te Driebergen zal D.V. OP ZATERDAG 25 JANUARI 1969 een streekbijeenkomst worden gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente, Paardenwater te Gorinchem. AANVANG 14.00 UUR.

Sprekers: Ds. A. HOOGERLAND, predikant der Geref. Gem. te Werkendam, openingswoord.

Ds. C. SMITS, predikant der Chr. Geref. Kerkte Slidrecht; Kollekte voor het reformatorisch dagblad;

Dhr. D. J. BUDDING, Driebergen, 1e penningmeester der Stichting;

Korte pauze;

Dhr. K. Ch. EDERVEEN, Utrecht, bestuurslid;

Ds. P. J. DORSMAN, Ned. Herv. predikant te Staphorst, slotwoord.

Alle belangstellenden, ook vrouwen, worden gaarne verwacht.

Scholengemeenschap

„DE DRIESTAR” - GOUDA

ONDERWIJZERSOPLEIDING - HAVO - MAVO (IVO)

Mede in verband met het aanvragen van rijksstudietoelagen en het treffen van noodzakelijke voorbereidingen voor het a.s. cursusjaar gaarne vóór 1 febr. 1969 opgave van leerlingen voor:

1e leerjaar MAVO (werkt volgens IVO-systeem)
VEREIST VOOR TOELATING: goed eindrapport lagere school.

4e leerjaar HAVO
VEREIST VOOR TOELATING: eindexamen mulo of drie jaar M.M.S.

Opleiding onderwijzer(-es)
VEREIST VOOR TOELATING: eindexamen HAVO, HBS, MMS of Gymn.

Leerlingen, die niet heen en weer kunnen reizen, kunnen worden gehuisvest in één der internaten.

Gaarne spoedige aanmelding bij de directeur, de heer P. Kuijt, Ronsseweg 557, Gouda. Telef. 01820-6842.

STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE TE DRIEBERGEN

★

Ieder die het wel meent met ons christelijk volksdeel en die de deformatie en het neo-calvinisme wil bestrijden, kan zich hieronder opgeven als abonnee en/of propagandist. Reeds duizenden abonnees zijn binnengekomen. Doet u ook mee? Zoveel te eerder kan een zuiver positief reformatorisch dagblad verschijnen, dat zal ingaan tegen de verderfelijke geest van deze tijd.

BON

Ondergetekende

Naam:.....

Adres:

Woonplaats:.....

x geeft zich bij voorbaat op als abonnee
x geeft zich op als propagandist
(doorhalen hetgeen niet gewenst)

Bon in enveloppe te verzenden naar Heicop 6, Kockengen. Het adres van de propaganda-kommissie Stichting Reformatorische Publikatie.